

Riktlinje Hot och Våld

Omfattning

Region Norrbottens riktlinje för Hot och våld utgår från regionens medarbetarpolicy samt regionens riktlinje för säkerhet och inkluderar samtliga medarbetare.

Regionen omfattar verksamheter som medför risker för hot- och våldsituationer. Det är därför nödvändigt att regionen arbetar aktivt med förebyggande arbetsmiljö, säkerhets- och trygghetsskapande arbete. Hot och våld skall alltid tas på allvar och nolltolerans gäller.

Syfte

Arbetsmiljöarbetet inom Region Norrbotten syftar till att säkerställa en trygg och säker arbetsmiljö. Riktlinjen beskriver vikten av att regionen systematiskt arbetar med att förebygga, bemöta och hantera hot och våld utifrån en gemensam grundsyn för att skapa en god säkerhetskultur i organisationen.

Definitioner

I Arbetsmiljöverkets föreskrifter ges en bred definition, där hot och våld kan vara ”allt från mord till trakasserier”(AFS, 1993:2) I dagligt tal skiljer man dock på innebörden i begreppen hot och våld, och de olika begreppen och definitionerna innebär att det rör sig om handlingar som överskrider gränserna för vad som är lagligt, socialt accepterat och tillåtet.

Med hot avses muntliga eller skriftliga hotelser om fysiskt våld eller skadegörelse (Arnetz, 2001). Hot kan utgöras av personangrepp och innebära nedsättande kommentarer och omdömen om en specifik vårdgivare. Ett uppträdande eller beteende som visar på bristande respekt eller total avsaknad av respekt kan upplevas som hotfullt.

Begreppet våld kan definieras som en avsiktlig, eller synbarligen avsiktlig aggressiv handling, som leder till psykisk eller fysisk skada hos en annan människa.

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete mot hot och våld är en viktig åtgärd för att skapa en trygg och säker arbetsmiljö. Viktiga hörnstenar i det förebyggande arbetet är riskhantering, utbildning/kunskap och rutiner/anvisningar/ råd.

Det är viktigt att medarbetare har den kunskap som krävs inom området hot och våld. Region Norrbottens medarbetare ska få information och utbildning utifrån de behov som framkommit i samband med riskhanteringen i verksamheten. I samband med anställning ska arbetsplatsanpassad introduktion ges om risker, agerande och rutiner för hot och våldsituationer.

Beroende på vad som framkommit i verksamheternas riskbedömning kan det finnas behov av fördjupad utbildning.

Vid nybyggnationer och renovering av befintliga lokaler ska risker för hot och våldsituationer beaktas så att arbetsplatserna kan placeras, utrustas och utformas så att risk för våld eller hot om våld så långt det är möjligt förebyggs.

Rutiner

Med denna riktlinje som grund behövs rutiner för hur hot och våldsituationer ska hanteras lokalt i verksamheten. Den ska baseras på verksamheternas riskbedömningar. Om verksamheten kräver larmutrustning ska det framgå. Vid inköp av larm ska länsteknik kontaktas.

Rutiner för larmutrustning ska omfatta hur larmutrustningen fungerar, vem som kommer när larmet går samt hur larmutrustningen ska underhållas och funktionstestas. Det ska framgå vilken utbildning som behövs gällande hot och våld, samt vad man gör om något händer. Rutinerna ska vara kända av alla som arbetar i verksamheten. När polisanmälan är befogad, se anvisning för polisanmälan.

Uppföljning av händelser med hot och våld

Medarbetare som har utsatts för hot och våld ska snabbt få hjälp och stöd för att förebygga och lindra såväl fysisk som psykisk skada. Ansvarig chef ska säkerställa att medarbetare får anpassat stöd utifrån den situation som uppstått. Råd och stöd kan ges av Företagshälsan, säkerhetsavdelning, HR funktion samt fackliga organisationer. Hot och Våldsituationer ska anmälas som övriga olycksfall och tillbud i IA-systemet, samt göra polisanmälan enligt anvisning. Dessa ska utredas så snart så snart som möjligt, för att förhindra att situationen uppstår igen.

Stödfunktioner

Företagshälsan kan stödja vid riskbedömningar samt ge råd och stöd vid kris-situation.

HR ger råd och stöd i samband med anmälan av olycksfall och tillbud.

Säkerhetsavdelning/ säkerhetssamordnare kan ge råd och stöd vid polisanmälan.

Hänvisningar

Arbetsmiljölagen

Regionens anvisning för polisanmälan

Systematiskt arbetsmiljöarbete AFS 2001:1

Våld och hot i arbetsmiljön AFS 1993:2

Första hjälpen och krisstöd 1999:7

Våld i vårdarbete, (Arnetz, 2001)